

به نام خدا

ظرفیت‌ها و زمینه‌های توسعه‌ی گردشگری روستایی در شهرستان بندرانزلی

www.ketab.ir

نویسنده:

دکتر محمدرضا کاظمی

سرشناسه	: کاظمی گیسواندانی، محمدرضا، ۱۳۵۲-
عنوان و نام پدیدآور	: ظرفیت‌ها و زمینه‌های توسعه‌ی گردشگری روستایی در شهرستان بندرانزلی/نویسنده محمدرضا کاظمی.
مشخصات نشر	: رشت: انتشارات پوررفیع، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۸ص.: مصور، جدول، نمودار.
شابک	: 978-622-7803-19-8
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. (۱۴۳) - ۱۴۸.
موضوع	: گردشگری روستایی -- ایران -- بندرانزلی -- Iran -- Bandare Anzali Rural tourism
موضوع	: بندرانزلی Bandare Anzali (Iran)
رده بندی کنگره	: G1۵۵
رده بندی دیویی	: ۳۳۸/۴۷۹۱۰۹۵۵۳۳۴۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۷۴۷۹۳۵
اطلاعات رکورد کتابشناسی	

ظرفیت‌ها و زمینه‌های توسعه‌ی گردشگری روستایی در شهرستان بندرانزلی

نویسنده:	دکتر محمدرضا کاظمی
ناشر:	انتشارات پوررفیع
چاپ اول:	۱۴۰۰
طرح روی جلد:	فرهاد وارسته
حروفچینی و صفحه آرایی:	هنر و اندیشه
شمارگان:	۵۰۰ نسخه
قیمت:	۶۰۰۰۰ تومان
چاپخانه:	گاندی
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۷۸۰۳-۱۹-۸

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به مؤلف بوده و هرگونه کپی‌برداری از مطالب این کتاب تنها با اجازه‌نامه کتبی از مؤلف و ناشر امکان‌پذیر می‌باشد.

پیش‌گفتار

زمستان‌های مهرانگیز

برای ما چه زیبا بود و خوش آهنگ

و با چشمی که می‌خشکید

و با پایی که می‌لرزید

نگاه گرم ما لبخند ما لب شد

محبت توی مه سر خورد

نگاه عاشقی کوتاه

مرا تا انتها می‌برد...

در آغاز سخن از زحمات و راهنماهای اساتید بزرگوار جغرافیا آقایان دکتر رفعت شهبازی، علیرضا پورشیخیان، سرکار خانم دکتر سیده صدیقه حسینی مهر و همکار ادیبم حمیدرضا حق‌پرست که در این اثر از مساعدت بزرگواران بهره‌مند گردیدم، تشکر و قدردانی می‌نمایم.

محمد رضا کاظمی

دی ماه ۱۴۰۰

فهرست

مقدمه	۱۱
فصل اول:	۱۳
گردشگری	۱۳
تعریف و مفاهیم گردشگری	۱۳
انواع گردشگری	۱۴
گردشگری روستایی	۱۵
اثرات گردشگری	۱۷
فرصتی برای توسعه‌ی پایدار محلی	۱۷
گردشگری و کمک	۱۷
ظرفیت گردشگری فقر	۱۹
اثرگذاری بر اقتصاد خانوار	۲۰
اثرات مثبت گردشگری	۲۱
اثرات فرهنگی مثبت یا منفی گردشگری	۲۱
قرار دادن موضوع فقر در قالب منشور گردشگری	۲۲
فعالیت بر اساس مشارکت بازرگانان و گردشگران	۲۲
به کارگیری رویکردهای گردشگری فقرا در گردشگری رایج	۲۳
ضرورت ترکیب دو رویکرد متفاوت	۲۳
نظام تصمیم‌گیری	۲۳
گردشگری و حفظ محیط‌زیست	۲۴
ویژگی‌های گردشگری پایدار	۲۵
گردشگری نوین	۲۶
اشتغال و توسعه‌ی زیست‌بوم	۲۸
اتلاف منابع	۲۸
افزایش بهره‌وری منابع	۲۹
تأثیر بر اشتغال	۲۹
منطقه‌ای شدن صنعت	۳۰

۳۱	از تولید تا خدمات.....
۳۲	انواع برنامه‌ریزی جهت توسعه گردشگری.....
۳۲	برنامه‌ریزی خردگرایی.....
۳۳	برنامه‌ریزی مبتنی بر توسعه اقتصادی.....
۳۳	برنامه‌ریزی متمرکز گردشگری.....
۳۴	برنامه‌ریزی جامع.....
۳۴	برنامه‌ریزی کالبدی - فضایی در جهانگردی.....
۳۶	برنامه‌ریزی سیستمی.....
۳۸	برنامه‌ریزی ساختاری.....
۳۹	آمایش گردشگری.....
۳۹	برنامه‌ریزی راهبردی.....
۴۰	برنامه‌ریزی راهبردی - ساختاری و عملیاتی.....
۴۱	برنامه‌ریزی مشارکتی.....
۴۲	برنامه‌ریزی فرآیندی.....
۴۳	برنامه‌ریزی دموکراتیک.....
۴۳	برنامه‌ریزی گام‌به‌گام (خرد - خرد).....
۴۴	سایر نظام‌های برنامه‌ریزی گردشگری.....
۴۵	نظام‌های برنامه‌ریزی توسعه محور.....
۴۸	برنامه‌ریزی محلی یا زیر منطقه‌ای.....
۴۹	برنامه‌ریزی توسعه گردشگری از نظر حد تفصیل.....
۴۹	توسعه روستایی.....
۵۲	ضرورت و کارکرد توسعه روستایی در توسعه یکپارچه ملی.....
۵۳	دیدگاه‌ها و برنامه‌های توسعه روستایی در ایران.....
۵۴	گردشگری و توسعه روستایی.....
۵۶	توسعه پایدار.....
۵۹	شاخص‌های توسعه پایدار روستایی.....
۵۹	گردشگری پایدار.....
۶۱	اصول توسعه گردشگری پایدار.....
۶۲	ویژگی‌های گردشگری پایدار.....
۶۳	جایگاه و ضرورت مشارکت در توسعه گردشگری پایدار.....

۶۷	فصل دوم:
۶۷	قلمرو جغرافیایی شهرستان بندر انزلی
۶۷	موقعیت شهرستان بندر انزلی
۶۸	اقلیم
۶۹	بررسی ایستگاه هواشناسی ناحیه
۷۰	بارندگی
۷۱	دما
۷۲	رطوبت نسبی
۷۳	ابرناکی
۷۴	ساعات آفتابی
۷۵	برف
۷۶	روش دمارتن
۷۷	سیستم طبقه‌بندی آمبروز
۷۸	روش ترنت وایت
۷۸	منابع آب
۸۰	پوشش گیاهی و جانوری
۸۱	ویژگی‌های انسانی
۸۱	جمعیت و خانوار
۸۳	مهاجرت
۸۴	ویژگی‌های اقتصادی
۸۴	فعالیت و اشتغال
۸۵	صنعت
۸۵	الف - صنایع تبدیلی
۸۵	ب - صنایع روستایی
۸۵	صنایع دستی
۸۶	ویژگی‌های فرهنگی
۸۶	زبان و مذهب
۸۷	خدمات
۸۷	صنعت گردشگری

۸۸.....	قابلیت‌های گردشگری شهرستان بندرانزلی
۸۸.....	تالاب انزلی
۹۰.....	ساحل دریا
۹۱.....	دریا
۹۲.....	رودخانه‌های انزلی
۹۲.....	گونه‌های مختلف ماهی رودخانه‌ای و تالابی انزلی
۹۳.....	توان‌ها و جاذبه‌های انسان ساخت
۹۳.....	مناره انزلی (برج ساعت)
۹۴.....	موج شکن‌ها
۹۴.....	پل‌های بندرانزلی
۹۵.....	کاخ میان پشته
۹۶.....	بلوار یا پارک انزلی
۹۶.....	شنبه بازار
۹۷.....	بازار پردیس
۹۷.....	بازار کاسپین
۹۸.....	بازار آسیای میانه
۹۸.....	بازار گیلار
۹۹.....	منطقه آزاد تجاری انزلی
۱۰۰.....	ساختمان‌های قدیمی
۱۰۰.....	گردشگری در بندرانزلی
۱۰۱.....	گردشگری ورزشی در بندرانزلی
۱۰۲.....	ورزش در بندرانزلی
۱۰۵.....	فصل سوم:
۱۰۵.....	منابع و جاذبه‌های گردشگری روستاهای شهرستان بندرانزلی
۱۰۵.....	رودخانه‌ها
۱۰۶.....	استخرها (سل)
۱۰۶.....	استخر ماهی
۱۰۷.....	تالاب انزلی
۱۰۷.....	مزارع و کشاورزی

۱۰۸	پارک جنگلی
۱۰۸	قابلیت‌های تاریخی - باستانی و مذهبی
۱۰۹	قابلیت‌های فرهنگی
۱۰۹	قابلیت‌های اقتصادی
۱۱۰	وجود بازار هفتگی و بازارچه در روستاها
۱۱۰	صنایع دستی
۱۱۱	قابلیت‌های ورزشی
۱۱۱	قابلیت‌های اقامتی روستاها
۱۱۱	خانه‌های سنتی
۱۱۱	ویلا
۱۱۲	خانه باغ
۱۱۲	کوتام و آلاچیق
۱۱۳	ظرفیت‌های گردشگری روستاهای شهرستان بندرانزلی برای توسعه پایدار
۱۱۴	زمینه‌های توسعه پایدار روستاهای شهرستان بندرانزلی
۱۱۴	وضعیت اقتصادی (اثرات گردشگری بر افزایش درآمد و ارتقای سطح رفاه)
۱۱۹	گردشگری روستایی و ایجاد اشتغال روستایی
۱۲۰	گردشگری روستایی و افزایش فرصت‌های شغلی
۱۲۵	وضعیت اجتماعی و فرهنگی
۱۲۷	وضعیت محیط کالبدی - فضایی
۱۲۷	ساخت خانه‌های دوم و بوم گردی
۱۳۷	فصل چهارم:
۱۳۷	جمع‌بندی گردشگری در شهرستان بندرانزلی
۱۳۷	شهرستان بندر انزلی
۱۳۹	نتیجه‌گیری
۱۴۱	پیشنهادهات
۱۴۳	منابع

مقدمه

گردشگری به عنوان یک فعالیت اقتصادی جایگزین، می تواند روند توسعه پایدار را با تنوعی که به اقتصاد ملی می بخشد تسریع نماید. گردشگری می تواند امتیازات اقتصادی، اجتماعی- فرهنگی و زیست محیطی قابل ملاحظه ای برای نواحی روستایی و کمتر توسعه یافته از طریق توسعه درآمد و زیرساخت ایجاد نماید. در سطح محلی می تواند برای صاحبان تجارت با سرمایه نسبتاً اندک رشد اقتصادی ارگانیک فراهم کند و یک جایگزین بالقوه برای فعالیتهای سنتی در روستاها و کارگران محلی ارائه دهد. گردشگری روستایی در کنار فعالیتهای روستایی موجب کسب درآمد جانبی قابل توجهی برای خانوارهای کشاورز می شود.

برای توسعه ملی، ناگزیر به برنامه ریزی و توسعه روستایی هستیم، زیرا عدم برنامه ریزی درباره ی توسعه روستایی مشکلات فراوانی را ایجاد می نماید. نداشتن برنامه ریزی صحیح برای نواحی روستایی، بیکاری و ضعف امکانات زیستی، سبب مهاجرت تعداد کثیری از جمعیت روستا به شهر می شود. این امر جابجایی تعداد کثیری از جمعیت را به همراه خواهد داشت به ویژه جمعیت غیر ماهر و فاقد امکانات تولید که به سوی شهرها سرازیر می شوند. این افراد با ترک روستا از یک طرف سبب کاهش نیروی کار و نابودی نسبی روستاها شده، از سوی دیگر به لحاظ فقدان مهارت های لازم و ضعف بنیه ی اقتصادی، به ناچار در حاشیه ی شهرها ساکن می گردند و به مشاغل

تورم‌زا و کاذب روی می‌آورند. این روند نه تنها موجب افزایش زاغه‌نشینی و حلبی آبادی‌ها در حاشیه شهرها می‌گردد، بلکه مشکلات عدیده‌ای را برای مسئولین و برنامه‌ریزان شهری نیز ایجاد می‌نماید. بی‌برنامگی در نواحی روستایی، گریبان شهرها را نیز می‌گیرد و فقط منحصر به نواحی روستایی نمی‌شود. امروزه برای توسعه روستاها، شناخت قابلیت‌ها و توان‌های روستایی امری ضروری است.

بدین رو مؤلف در این پژوهش در چهار فصل به بررسی ظرفیت‌ها، زمینه‌های توسعه، مسایل و مشکلات گردشگری روستاهای شهرستان بندرانزلی پرداخته، راه‌های برون‌رفت توأم با ترسیم اقتصادی آن را فراروی خواننده مجسم نموده است.